

Документ **994_719**, чинний, поточна редакція — Ратифікація від **19.09.2013**, підстава - [581-VII](#)
(Остання подія — Набрання чинності для України міжнародного договору, відбулась 01.05.2014,
підстава - [v0086321-14](#).

РАМКОВА КОНВЕНЦІЯ **Ради Європи про значення культурної спадщини для** **суспільства**

{Конвенцію ратифіковано Законом [№ 581-VII від 19.09.2013](#)}

Офіційний переклад

Дата підписання:	27.10.2005
Дата підписання від імені України:	31.10.2007
Дата ратифікації України:	19.09.2013
Дата набрання чинності для України:	01.05.2014

Преамбула

Держави - члени Ради Європи, які підписали цю Конвенцію,

- урахувуючи, що однією із цілей Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами для збереження та заохочення ідеалів і принципів, які ґрунтуються на повазі прав людини, демократії та верховенстві права, що є спільною спадщиною;
- визнаючи необхідність поставити людей і людські цінності в центр розширеної та міждисциплінарної концепції культурної спадщини;
- наголошуючи на значенні й потенціалі розумного використання культурної спадщини як ресурсу сталого розвитку та якості життя в постійно мінливому суспільстві;
- визнаючи, що кожна особа при дотриманні прав та свобод інших осіб має право користуватися культурною спадщиною за своїм вибором, що є одним з аспектів права на вільну участь у культурному житті, закріпленого в [Загальній декларації прав людини ООН \(1948 року\)](#) та гарантованого [Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права \(1966 року\)](#);
- будучи переконаними в необхідності залучати всіх членів суспільства до безперервного процесу визначення культурної спадщини та управління нею;
- будучи переконаними в обґрунтованості принципу політики спадщини та ініціатив у сфері освіти, які стосуються всіх видів культурної

спадщини на рівній основі й таким чином сприяють діалогові між культурами та релігіями;

- посилаючися на різні документи Ради Європи, особливо на [Європейську культурну конвенцію \(1954 року\)](#), [Конвенцію про охорону архітектурної спадщини Європи \(1985 року\)](#), [Європейську конвенцію про охорону археологічної спадщини \(переглянуту\) \(1992 року\)](#) та [Європейську ландшафтну конвенцію \(2000 року\)](#);
- будучи переконаними у важливості створення загальноєвропейських рамок для співробітництва в динамічному процесі втілення цих принципів у життя,

домовилися про таке:

РОЗДІЛ I

Цілі, визначення та принципи

Стаття 1

Цілі Конвенції

Сторони цієї Конвенції домовляються:

- а) визнавати права, пов'язані з культурною спадщиною, як невід'ємну частину права на участь у культурному житті, як це визначено в [Загальній декларації прав людини](#);
- б) визнавати індивідуальну та колективну відповідальність стосовно культурної спадщини;
- в) наголошувати на тому, що збереження культурної спадщини та її стале використання спрямовані на розвиток людського потенціалу та якості життя;
- г) уживати необхідних заходів для застосування положень Конвенції стосовно:
  - ролі культурної спадщини у створенні мирного та демократичного суспільства, а також у процесах сталого розвитку культурного різноманіття та сприяння йому;
  - найліпшої ефективної реалізації повноважень усіх відповідних громадських, інституційних та приватних учасників.

Стаття 2

Визначення

Для цілей цієї Конвенції:

- а) **культурна спадщина є сукупністю ресурсів, успадкованих від минулого, які люди, незалежно від своєї приналежності, уважають відображенням і вираженням своїх постійно мінливих цінностей, вірувань, знань і традицій.** Вона охоплює всі аспекти середовища, які виникли в результаті взаємодії в часі між людьми та місцями;
- б) співтовариство спадщини складається з людей, що цінують певні аспекти культурної спадщини, які вони в рамках громадської діяльності бажають зберегти й передати прийдешнім поколінням.

Стаття 3

Спільна спадщина Європи

Сторони погоджуються сприяти розумінню спільної спадщини Європи, яка складається з:

- а) усіх форм культурної спадщини в Європі, які разом складають спільне джерело пам'яті, розуміння, самобутності, згуртованості й творчості, а також
- б) ідеалів, принципів і цінностей, які отримані з досвіду, накопиченого завдяки прогресові й конфліктам минулого, та які сприяють розвитку мирного й стабільного суспільства, яке ґрунтується на повазі прав людини, демократії та верховенстві права.

Стаття 4

Права та обов'язки, пов'язані з культурною спадщиною

Сторони визнають, що:

- а) кожний, поодинці або спільно, має право користуватися культурною спадщиною та сприяти її збагаченню;
- б) кожний, поодинці або спільно, зобов'язаний поважати культурну спадщину інших так само, як власну спадщину, а тому й спільну спадщину Європи;

с) здійснення права на культурну спадщину може підлягати лише таким обмеженням, які є необхідними в демократичному суспільстві для захисту громадського інтересу, прав та свобод інших.

Стаття 5

Право та політика у сфері культурної спадщини

Сторони зобов'язуються:

- а) визнавати громадський інтерес до культурної спадщини відповідно до її значення для суспільства;
- б) підвищувати цінність культурної спадщини через її виявлення, вивчення, тлумачення, захист, збереження та представлення;
- с) забезпечувати з урахуванням особливих умов кожної Сторони наявність положень у законодавстві для здійснення права на культурну спадщину, як це визначено в статті 4;
- д) заохочувати економічний та соціальний клімат, який сприяє участі в діяльності, пов'язаній з культурною спадщиною;
- е) сприяти захистові культурної спадщини як важливого фактора для спільних цілей сталого розвитку, культурного різноманіття й сучасної творчості;
- ф) визнавати цінність культурної спадщини, яка знаходиться на територіях під їхньою юрисдикцією, незалежно від її походження;
- г) розробляти інтегровані стратегії для сприяння виконанню положень цієї Конвенції.

Стаття 6

Дія Конвенції

Жодне положення цієї Конвенції не тлумачиться як таке, що:

- а) обмежує або підриває права людини і основоположні свободи, які можуть бути гарантовані міжнародними документами, особливо [Загальною декларацією прав людини](#) та [Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод](#);

b) зачіпає сприятливіші положення, які стосуються культурної спадщини й середовища та які містяться в інших національних або міжнародних правових документах;

c) створює права, що мають позовну силу.

РОЗДІЛ II

Внесок культурної спадщини в розвиток суспільства та людини

Стаття 7

Культурна спадщина та діалог

Сторони зобов'язуються через органи державної влади та інші компетентні органи:

a) заохочувати роздуми про етику й методи представлення культурної спадщини, а також повагу до різноманітності тлумачень;

b) ініціювати процеси примирення для справедливого врегулювання ситуацій, коли одна й та сама культурна спадщина в різних громадах пов'язана із суперечливими цінностями;

c) розвивати знання про культурну спадщину як ресурс для полегшення мирного співіснування шляхом сприяння довірі та взаєморозумінню для врегулювання та недопущення конфліктів;

d) інтегрувати ці підходи в усі аспекти безперервної освіти й професійної підготовки.

Стаття 8

Середовище, спадщина та якість життя

Сторони зобов'язуються використовувати всі аспекти спадщини культурного середовища для:

a) збагачення процесів економічного, політичного, соціального й культурного розвитку та планування землекористування за допомогою вивчення впливу на культурну спадщину та використання в разі необхідності стратегій зменшення шкоди;

- b) сприяння інтегрованому підходу до політики, яка стосується культурного, біологічного, геологічного та ландшафтного різноманіття, для досягнення балансу між цими елементами;
- c) зміцнення соціальної згуртованості шляхом виховання почуття загальної відповідальності за місце проживання людей;
- d) сприяння досягненню якості в сучасних перетвореннях середовища без шкоди для його культурних цінностей.

Стаття 9

Стале використання культурної спадщини

Для підтримки культурної спадщини Сторони зобов'язуються:

- a) заохочувати повагу до цілісності культурної спадщини шляхом забезпечення того, щоб у рішеннях про зміни враховувалося розуміння пов'язаних із цим культурних цінностей;
- b) розробляти й просувати принципи сталого управління, а також заохочувати утримання;
- c) забезпечувати, щоб у всіх загальних технічних регламентах ураховувалися особливі вимоги до збереження культурної спадщини;
- d) сприяти використанню матеріалів, методів і навичок, які ґрунтуються на традиціях, а також досліджувати можливості їхнього застосування в сучасних умовах;
- e) сприяти високій якості роботи через системи професійної кваліфікації та акредитації окремих осіб, підприємств та установ.

Стаття 10

Культурна спадщина та економічна діяльність

Для повного використання потенціалу культурної спадщини як фактора сталого економічного розвитку Сторони зобов'язуються:

- a) підвищувати рівень обізнаності про економічний потенціал культурної спадщини та використовувати його;
- b) ураховувати специфічний характер та інтереси культурної спадщини під час розробки економічної політики, а також

с) забезпечувати, щоб у рамках цієї політики поважалася цілісність культурної спадщини без шкоди для її основних цінностей.

РОЗДІЛ III

Загальна відповідальність за культурну спадщину та участь громадськості

Стаття 11

Формування громадських обов'язків у сфері культурної спадщини

В управлінні культурною спадщиною Сторони зобов'язуються:

- a) сприяти комплексному й добре поінформованому підходові органів державної влади в усіх секторах і на всіх рівнях;
- b) розробляти юридичні, фінансові та професійні рамки, які уможливають здійснення спільної діяльності органів державної влади, експертів, власників, інвесторів, підприємців, неурядових організацій та громадянського суспільства;
- c) розробляти інноваційні шляхи співробітництва між органами державної влади та іншими учасниками;
- d) поважати й заохочувати добровільні ініціативи, які доповнюють роль органів державної влади;
- e) заохочувати неурядові організації, які беруть участь у збереженні спадщини, діяти в громадських інтересах.

Стаття 12

Доступ до культурної спадщини та демократична участь

Сторони зобов'язуються:

- a) заохочувати кожного брати участь у:
  - процесі виявлення, вивчення, тлумачення, захисту, збереження та представлення культурної спадщини;
  - громадському аналізу та обговореннях можливостей і проблем, пов'язаних з культурною спадщиною;

- b) урахувати значення, яке кожна громада надає культурній спадщині, з якою вона себе ототожнює;
- c) визнавати роль добровільних організацій і як партнерів у діяльності, і як конструктивних критиків політики у сфері культурної спадщини;
- d) уживати заходів для поліпшення доступу до спадщини, особливо серед молоді та малозабезпечених верств населення, для підвищення рівня обізнаності про її цінність, необхідність її підтримувати й зберігати, та вигоди, які можуть бути пов'язані з нею.

Стаття 13

Культурна спадщина та знання

Сторони зобов'язуються:

- a) сприяти включенню виміру культурної спадщини на всіх рівнях освіти не тільки як предмета вивчення у своєму праві, а як багатого джерела для вивчення інших предметів;
- b) зміцнювати зв'язок між освітою у сфері культурної спадщини та професійною підготовкою;
- c) заохочувати міждисциплінарне дослідження у сфері культурної спадщини, культурних спільнот, середовища та їхнього взаємозв'язку;
- d) заохочувати постійну професійну підготовку та обмін знаннями й навичками як у рамках системи освіти, так і поза ними.

Стаття 14

Культурна спадщина та інформаційне суспільство

Сторони зобов'язуються розвивати використання цифрових технологій для розширення доступу до культурної спадщини й вигод, які пов'язані з нею, шляхом:

- a) заохочення ініціатив, які сприяють підвищенню якості змісту й спрямовані на забезпечення різноманіття мов і культур в інформаційному суспільстві;
- b) підтримки міжнародних сумісних стандартів для вивчення, збереження, зміцнення й безпеки культурної спадщини, ведучи боротьбу з незаконним обігом культурної власності;

с) прагнення до подолання перешкод для доступу до інформації, пов'язаної з культурною спадщиною, особливо для освітніх цілей, забезпечуючи захист прав інтелектуальної власності;

д) визнання того, що створення цифрового змісту, пов'язаного зі спадщиною, не повинно завдавати шкоди збереженню існуючої спадщини.

РОЗДІЛ IV

Моніторинг і співробітництво

Стаття 15

Зобов'язання Сторін

Сторони зобов'язуються:

а) розвивати через Раду Європи функцію моніторингу, який охоплює законодавство, політику та практику стосовно культурної спадщини, які відповідають принципам, установленим цією Конвенцією;

б) підтримувати, розвивати й уносити дані в спільну інформаційну систему, доступну для громадськості, що полегшує оцінку того, як кожна Сторона виконує свої зобов'язання за цією Конвенцією.

Стаття 16

Механізм моніторингу

а) Комітет Міністрів відповідно до статті 17 [Статуту Ради Європи](#) призначає відповідний комітет або визначає існуючий комітет для моніторингу виконання Конвенції, якому буде дозволено встановлювати порядок своєї діяльності.

б) Призначений комітет:

- установлює в разі необхідності правила процедури;
- здійснює управління спільною інформаційною системою, зазначеною в статті 15, проводячи огляд засобів, завдяки яким виконується кожне зобов'язання за цією Конвенцією;

- на запит однієї чи більше Сторін надає консультативний висновок з будь-якого питання, пов'язаного з тлумаченням Конвенції, беручи до уваги всі правові документи Ради Європи;
- за ініціативи однієї чи більше Сторін здійснює оцінку будь-якого аспекту виконання ними Конвенції;
- заохочує міжсекторальне застосування цієї Конвенції за допомогою співробітництва з іншими комітетами та участі в інших ініціативах Ради Європи;
- доповідає Комітетові Міністрів про свою діяльність.

До своєї роботи комітет може залучати експертів та спостерігачів.

Стаття 17

Співробітництво в подальшій діяльності

Сторони зобов'язуються співробітничати між собою й через Раду Європи для досягнення цілей і принципів цієї Конвенції, особливо для заохочення визнання спільної спадщини Європи, шляхом:

- a) упровадження стратегій співробітництва за тими пріоритетними напрямками, які виявлені в процесі моніторингу;
- b) заохочення багатосторонніх і транскордонних заходів, а також розвитку мереж регіонального співробітництва для реалізації цих стратегій;
- c) обміну, розвитку, систематизації та забезпечення розповсюдження передового досвіду;
- d) інформування громадськості про цілі та виконання цієї Конвенції.

Будь-які Сторони можуть за взаємною згодою вживати фінансових заходів для сприяння міжнародному співробітництву.

РОЗДІЛ V

Прикінцеві положення

Стаття 18

Підписання та набрання чинності

а) Ця Конвенція є відкритою для підписання державами - членами Ради Європи.

б) Вона підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження передаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

в) Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати, коли десять держав - членів Ради Європи висловили свою згоду бути зобов'язаними Конвенцією відповідно до положень попереднього пункту.

г) Для будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію та яка в подальшому висловлює свою згоду бути зобов'язаною нею, ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати передачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 19 Приєднання

а) Після набрання чинності цією Конвенцією Комітет Міністрів Ради Європи може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради Європи, та Європейському Співтовариству приєднатися до цієї Конвенції за рішенням, прийнятим більшістю, передбаченою в пункті «д» статті 20 [Статуту Ради Європи](#), та за умови одностайного голосування представників Договірних держав, які мають право брати участь у засіданнях Комітету Міністрів.

б) Для будь-якої держави, яка приєдналася до цієї Конвенції, або для Європейського Співтовариства в разі його приєднання ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати передачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання.

Стаття 20 Територіальне застосування

а) Будь-яка держава під час підписання або передачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію або території, до яких застосовується ця Конвенція.

б) Будь-яка держава в подальшому шляхом надіслання заяви на ім'я Генерального секретаря Ради Європи може поширити застосування цієї Конвенції на будь-яку іншу визначену в заяві територію. Для такої території Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

с) Будь-яку заяву, зроблену згідно з двома попередніми пунктами, стосовно будь-якої території, визначеної в такій заяві, може бути відкликано шляхом повідомлення Генеральному секретарю. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду з дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 21 Денонсація

а) Будь-яка Сторона може будь-коли денонсувати цю Конвенцію шляхом надіслання письмового повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи.

б) Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду з дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 22 Поправки

а) Будь-яка Сторона та комітет, зазначений у статті 16, можуть пропонувати поправки до цієї Конвенції.

б) Про будь-яку пропозицію стосовно внесення поправки повідомляється Генеральному секретарю Ради Європи, який повідомляє про неї державам - членам Ради Європи, іншим Сторонам, а також будь-якій державі, яка не є членом Ради Європи, та Європейському Співтовариству, яким запропоновано приєднатися до цієї Конвенції відповідно до положень статті 19.

с) Комітет розглядає будь-яку запропоновану поправку й подає текст, прийнятий більшістю в три чверті представників Сторін, до Комітету Міністрів для прийняття. Після його прийняття Комітетом Міністрів більшістю голосів, передбаченою в пункті «d» статті 20 [Статуту Ради Європи](#), та за умови одностайного голосування держав-сторін, які

мають право брати участь у засіданнях Комітету Міністрів, текст передається Сторонам для прийняття.

d) Будь-яка поправка набирає чинності для Сторін, які її прийняли, у перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати, коли десять держав - членів Ради Європи повідомили Генеральному секретарю про її прийняття. Для будь-якої Сторони, яка в подальшому її приймає, така поправка набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати, коли зазначена Сторона поінформувала Генерального секретаря про її прийняття.

Стаття 23

Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам - членам Ради Європи, будь-якій державі, яка приєдналася або якій запропоновано приєднатися до цієї Конвенції, а також Європейському Співтовариству, яке приєдналося або якому запропоновано приєднатися, про:

- a) будь-яке підписання;
- b) передачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання цією Конвенцією чинності відповідно до положень статей 18, 19 й 20;
- d) будь-яку поправку, запропоновану до цієї Конвенції відповідно до положень статті 22, а також про дату набрання нею чинності;
- e) будь-яку іншу дію, заяву, повідомлення чи інформацію, що стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на те вповноважені, підписали цю Конвенцію.

Учинено в м. Фаро 27 жовтня 2005 року англійською та французькою мовами, при цьому обидва тексти є рівноавтентичними, в одному примірнику, який передається на зберігання в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії кожній державі - члену Ради Європи та будь-якій державі або Європейському Співтовариству, яким запропоновано приєднатися до неї.